

Belge	Adı	FİNANSAL ÖLÇÜTLERDE ÇIKAR ÇATIŞMALARININ ÖNLENMESİ PROSEDÜRÜ	
	Türü	PROSEDÜR	
	Kodu	24.PRO.06	
	Onay Tarihi	29/09/2022	
	Revizyon Tarihi	-	
	Revizyon Numarası	-	
	Hazırlayan	RİSK YÖNETİMİ, İÇ KONTROL VE UYUM DİREKTÖRLÜĞÜ	
	Onaylayan	GENEL MÜDÜR	

BORSA İSTANBUL A.Ş.

FİNANSAL ÖLÇÜTLERDE

ÇIKAR ÇATIŞMALARININ ÖNLENMESİ

PROSEDÜRÜ

İSTANBUL – 2022

Bu belge Borsa İstanbul A.Ş. mülkiyetindedir. Bu belgenin güncel versiyonu Borsa İstanbul A.Ş. kurumsal internet sitesinde yer almaktadır. Kullanmadan önce bu dosyanın doğru sürüm olduğunu kontrol ediniz.

İÇİNDEKİLER

1. Amaç ve Kapsam.....	3
2. Dayanak.....	3
3. Tanımlar ve Kısaltmalar	3
4. Çıkar Çatışması	4
5. Çıkar Çatışması Halleri	4
6. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışması Halleri	4
7. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Önlenmesi	4
8. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Açıklanması	4
9. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Kayıt Altına Alınması	5
10. Finansal Ölçütlerde Bireysel ve Kurumsal Menfaatler	5
11. Finansal Ölçütlerde Görevler Ayrılığı.....	5
12. Finansal Ölçütlerde Onay Mekanizması.....	5
13. Finansal Ölçütlerde Kamuya Açıklanması Gereken Bilgilerin Gizliliği	5
14. Finansal Ölçütlerde Bilgi Paylaşımı	6
15. Finansal Ölçütlerde Ücretlendirme Politikası ve Çalışanların İşlemleri	6
16. Finansal Ölçütlerde Borsanın Ortaklık Yapısından Kaynaklanan Çıkar Çatışmaları.....	6
17. Finansal Ölçütlerinde Endeks Direktörlüğü ve Diğer Birimler Arasındaki Çıkar Çatışmaları	6
18. Gözden Geçirme.....	6
19. Prosedürde Hüküm Bulunmayan Hâller	6
20. Çeşitli ve Son Hükümler	7
21. Yürürlük	7
22. Yürütme.....	7

1. Amaç ve Kapsam

(1) Bu Prosedür, Borsa İstanbul A.Ş. IOSCO Prensiplerine Uyumlu Finansal Ölçütler Yönergesi çerçevesinde çıkar çatışmalarının tespit edilmesi, önlenmesi, azaltılması, yönetilmesi ve kamuya açıklanmasına ilişkin esasları düzenler.

2. Dayanak

(1) Bu Prosedür, Borsa İstanbul A.Ş. IOSCO Prensiplerine Uyumlu Finansal Ölçütler Yönergesinin “Çıkar Çatışmalarının Önlenmesi” başlıklı 7 nci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

3. Tanımlar ve Kısaltmalar

(1) Bu Prosedürün uygulanmasında;

Birim: Borsa İstanbul A.Ş. Organizasyon Yönergesi ile ihdas edilen genel müdür yardımcılıklarını, direktörlükleri ve servisleri,

Borsa İstanbul Grubu: Borsa İstanbul A.Ş., İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ve Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.’yi,

Borsa, Borsa İstanbul: Borsa İstanbul A.Ş.’yi,

Denetim Komitesi: Borsa İstanbul A.Ş. Denetim Komitesini,

Dört Göz İlkesi: Herhangi bir aksiyonun alınmadan önce iki farklı yetkili kişi tarafından gözden geçirilmesi ve onaylanması prensibini,

Endeks Direktörlüğü: Borsa İstanbul Endeks Direktörlüğünü,

Endeks: Düzenli olarak bir formül veya başka bir hesaplama yöntemi uygulanarak veya kapsamındaki varlık, fiyat, getiri veya oranlar (tahmini fiyatlar veya faiz oranları, bekleyen emirler veya diğer değer veya gözlemler dâhil) kullanılmak suretiyle değerlendirme yapılarak belirlenen ve yayımlanan veya kullanıma sunulan göstergeleri,

Finansal Ölçüt: Belirli bir formül veya hesaplama yöntemi kullanılarak düzenli olarak hesaplanan, kullanıcılara ücret karşılığı veya ücretsiz olarak sunulan, bir sermaye piyasası aracının, finansal sözleşmenin veya ürünün değerinin belirlenmesinde, getirilerinin izlenmesinde, bunlara dayanarak yapılacak ödemenin tutarının belirlenmesinde, varlık dağılımının veya portföyün belirlenmesinde veya performans primlerinin hesaplanmasında kullanılan endeks, fiyat, oran ve benzerlerini,

Finansal Ölçüt Yararlanıcısı: Finansal Ölçüte dayalı sermaye piyasası aracının, finansal sözleşme veya ürünün tarafı olan gerçek veya tüzel kişiler ile Lisanslı Kullanıcıları,

Finansal Ölçütler Komitesi: Borsa İstanbul A.Ş. IOSCO Prensiplerine Uyumlu Finansal Ölçütler Yönergesi’nin “Kontrol sistemi” başlıklı 8 inci ve “Gözetim fonksiyonu” başlıklı 9 uncu maddelerinde açıklanan kontrol ve gözetim fonksiyonlarını ifa etmek üzere, Finansal Ölçütlerin kontrolü ve gözetimi kapsamında değerlendirebilecek her konuda görüş ve öneri oluşturmak amacıyla Borsa tarafından oluşturulan Komiteyi,

Genel Müdür: Borsa İstanbul A.Ş. Genel Müdürünü,

Görevler Ayrılığı İlkesi: Hata, eksiklik, yanlışlık, usulsüzlük ve yolsuzluk risklerini azaltmak için faaliyetler ile mali karar ve işlemlerin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi görevlerinin çalışanlar arasında paylaştırılmasını,

IOSCO: Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü’nü,

Uyum Birimi: Borsanın uyum faaliyetlerinden sorumlu birimini,

Yönetim Kurulu: Borsa İstanbul A.Ş. Yönetim Kurulunu

ifade eder.

4. Çıkar Çatışması

(1) Çıkar çatışması, bir menfaat uyuşmazlığı hali olup çalışanların Borsanın menfaatlerini en iyi şekilde gözetmelerini ve görevlerini tarafsız bir şekilde icra etmelerini etkileyen veya etkileyebilecek, parasal olan veya olmayan her türlü bireysel menfaat ilişkisi içinde bulunulması durumunu ifade eder.

5. Çıkar Çatışması Halleri

(1) Gerçek çıkar çatışması; birbiriyle çatışan menfaatlerin fiilen söz konusu olduğu durumları ifade eder.

(2) Algılanan çıkar çatışması; menfaat çatışmalarının fiilen mevcut olmadığı ancak üçüncü kişiler nezdinde böyle bir menfaat çatışmasının var olduğu izleniminin oluştuğu durumları ifade eder.

(3) Potansiyel çıkar çatışması; işlemde veya süreçte menfaat çatışmalarının henüz var olmadığı ancak mevcut durumun gelecekte menfaat çatışması yaratma kapasitesini barındırdığı durumları ifade eder.

6. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışması Halleri

(1) Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi de dâhil olmak üzere, tüm süreçlerin yerine getirilmesinde görev alan Borsa çalışanları ile bunlarla doğrudan ya da dolaylı ilişkide bulunan kişiler, Finansal Ölçüt Yararlanıcıları ve üçüncü taraflar arasında meydana gelebilecek ve Finansal Ölçütün sağlıklı şekilde belirlenmesine engel olabilecek her türlü menfaat uyuşmazlığı, bu Prosedür kapsamında “çıkar çatışması” olarak değerlendirilir.

7. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Önlenmesi

(1) Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerinin bütünlüğünü ve bağımsızlığını ihlal edecek olası durumlarla karşılaşmaması amacıyla, Borsa çalışanları, Finansal Ölçüt Yararlanıcıları ve üçüncü taraflar ile bunlarla doğrudan ya da dolaylı olarak ilişkisi bulunan kişilerin azami özen ve hassasiyet göstermesi esastır.

(2) Borsa, çıkar çatışmalarının asgari düzeye indirilmesi amacıyla, etkin bir organizasyon yapısı ve yazılı hale getirilmiş iş süreçleri oluşturur.

8. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Açıklanması

(1) Borsanın organizasyon yapısı ve iş süreçleri çıkar çatışmalarının önlenmesine yönelik olarak tasarlanır. Her türlü çıkar çatışması, çıkar çatışmasının tarafı olan çalışan tarafından Finansal Ölçütler Komitesine iletilmek üzere üstlerine yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirilir. Yönetilemeyen çıkar çatışmaları, Finansal Ölçütler Komitesi tarafından, Uyum Biriminin görüşü alınarak Genel Müdürün onayı ile SPK'ya, ilgili Finansal Ölçüt Yararlanıcılarına ve ilgili üçüncü taraflara yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirilir, Borsa İstanbul kurumsal internet sitesinde kamuya duyurulur.

9. Finansal Ölçütlerde Çıkar Çatışmalarının Kayıt Altına Alınması

(1) Finansal Ölçütlere ilişkin süreçlerin yerine getirilmesi sırasında ortaya çıkan ve Finansal Ölçütler Komitesine bildirilen çıkar çatışmaları Finansal Ölçütler Komitesi tarafından kayıt altına alınır. Finansal Ölçütler Komitesi, Borsanın ilgili Birimleriyle birlikte söz konusu çıkar çatışmalarını yönetmeye ilişkin önlemleri belirler ve atılan adımları izler.

10. Finansal Ölçütlerde Bireysel ve Kurumsal Menfaatler

(1) Çalışanlar, çıkar çatışmalarının önlenmesi konusunda görevleri kapsamında şahsen sorumlu olup Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerde çıkar çatışması ile karşılaşmaları halinde sırasıyla;

- Çıkar çatışmasını takip ve tespit etmek,
- Çıkar çatışmasından kaçınmak için gerekli adımları atmak,
- Durumu üstlerine bildirmek,
- Çıkar çatışması kapsamına giren menfaatlerden uzak durmak

zorundadırlar.

Finansal Ölçütler Komitesi tarafından SPK'ya, ilgili Finansal Ölçüt Yararlanıcılarına ve ilgili üçüncü taraflara yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirilen çıkar çatışmalarına ilişkin olarak Denetim Komitesine yılda bir kez bilgi verilir.

11. Finansal Ölçütlerde Görevler Ayrılığı

(1) Yönetim Kurulu, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerde çıkar çatışmalarının önlenmesi amacıyla Borsanın organizasyon yapısının belirlenmesinde Görevler Ayrılığı İlkesini gözetir; Görevler Ayrılığı İlkesine uygun etkin kontrollerin varlığını sürdürebilmek ve çıkar çatışmalarını önlemek amacıyla çalışanların ve Borsa Birimlerinin rol ve sorumluluklarını şeffaf bir şekilde tanımlar.

(2) Borsa, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dahil tüm süreçlerde, herhangi bir varlık ya da bilgi kaybını önlemek veya azaltmak amacıyla, Görevler Ayrılığı İlkesine uygun olarak, Dört Göz İlkesinin uygulanması da dâhil olmak üzere, bir kişi veya direktörlüğün ya da Birimin tüm aşamaları tek başına yürütmemesi için yönerge ve prosedür gibi yazılı kurallar belirler ve iç kontrol sistemleri oluşturur.

12. Finansal Ölçütlerde Onay Mekanizması

(1) Borsa, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerde; gerekli bilgi, tecrübe ve yetkiye sahip çalışanların görev almasını sağlar, yapılan iş ve işlemlerde Borsa Birimleri arasında Görevler Ayrılığı İlkesini uygular ve Finansal Ölçütlerin sunulmasından önce Borsa bünyesinde uygun onay süreçlerini işletir.

13. Finansal Ölçütlerde Kamuya Açıklanması Gereken Bilgilerin Gizliliği

(1) Borsa, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerde, Borsanın açıklama yükümlülüklerine

konu olan; Borsa tarafından üretilen, alınan veya girilen veri, bilgi ve diğer girdileri kamuya açıklanana kadar gizli tutar. Borsa söz konusu gizliliği sağlamak için bünyesinde gerekli yetkilendirme seviyelerini belirler ve kurumsal alt yapıyı oluşturur.

14. Finansal Ölçütlerde Bilgi Paylaşımı

(1) Borsa, Finansal Ölçütlere etki edebilecek her türlü bilginin, çıkar çatışması riski taşıdığı düşünülen faaliyetlerde çalışanların kendi aralarında ya da çalışanlarla üçüncü taraflar arasında paylaşılması ya da iletilmesi sürecinde kontrol etkinliğini sağlamak amacıyla yazılı iş akışlarını oluşturur ve gerekli diğer yöntemleri belirler.

15. Finansal Ölçütlerde Ücretlendirme Politikası ve Çalışanların İşlemleri

(1) Borsa, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerde görev alan çalışanların ücret, sosyal haklar ve iş sözleşmesinden kaynaklanan yan haklarını da içeren her türlü hak ve ödemeleri, Finansal Ölçütün performansından bağımsız olarak belirler. Borsanın ücret politikasının belirlenmesinde söz konusu Finansal Ölçütlerin performansı herhangi bir şekilde dikkate alınmaz.

(2) Çalışanların taraf olduğu emir veya işlemlerin Finansal Ölçütlerin değerlerinin belirlenmesinde herhangi bir etkisinin bulunmaması esastır. Borsa, bu amaçla gerekli tedbirleri alır.

16. Finansal Ölçütlerde Borsanın Ortaklık Yapısından Kaynaklanan Çıkar Çatışmaları

(1) Borsa, organizasyon yapısının oluşturulmasında ve çalışanlarının görev dağılımının belirlenmesinde Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması, operasyonlarının yürütülmesi, denetlenmesi ve yönetilmesi dâhil tüm süreçlerine ilişkin kurumsal veya ortaklık yapısından kaynaklanabilecek Borsada veya Borsa İstanbul Grubu bünyesinde herhangi bir çıkar çatışmasının oluşmamasına özen gösterir, bu konuda gerekli önlemleri alır. Herhangi bir çıkar çatışması gerçekleşmesi halinde ilgili yasal otoriteye bildirimde bulunur.

17. Finansal Ölçütlerinde Endeks Direktörlüğü ve Diğer Birimler Arasındaki Çıkar Çatışmaları

(1) Endeks Direktörlüğü, Finansal Ölçütlerin oluşturulması, hesaplanması, yayımlanması ve operasyonlarının yürütülmesi süreçlerinde asıl sorumluluk sahibi olan ve çalışmaları koordine eden Birimdir. Finansal Ölçütlere ilişkin görevler yerine getirilirken Endeks Direktörlüğü ile Borsanın diğer Birimleri Görevler Ayrılığı İlkesine uygun olarak hareket eder.

18. Gözden Geçirme

(1) Bu Prosedür hükümleri, Finansal Ölçütler Yönetim Komitesi tarafından yılda en az bir defa gözden geçirilir.

19. Prosedürde Hüküm Bulunmayan Hâller

(1) Bu Prosedürde yer almayan ya da açıklık bulunmayan konularda ilgili düzenlemeler çerçevesinde karar vermeye, uygulamayı düzenlemeye ve yönlendirmeye Genel Müdür yetkilidir.

20. Çeşitli ve Son Hükümler

(1) Bu Prosedür, Borsanın mevcut veya potansiyel Finansal Ölçüt Yararlanıcılarıyla olan sözleşmelerinin bir parçasını teşkil etmez ve bu kişilere sözleşmeden kaynaklı hak veya yükümlülük yaratacak şekilde yorumlanamaz, üçüncü kişiler için herhangi bir hak yaratmaz.

21. Yürürlük

(1) Bu Prosedür yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

22. Yürütme

(1) Bu Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.